

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка**

Циклова комісія педагогіки, психології та методик навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«01» жовтня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Практика з додаткової кваліфікації
«Інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти»

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Галузь знань **А Освіта**
Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**
Освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Кременець – 2026

Сабран Н.М., Сербай Н. В. Практика з додаткової кваліфікації «Інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти» : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти зі спеціальності А2 Дошкільна освіта, галузі знань А Освіта. Кременець, 2026. 12 с.

Розробники:

Сабран Надія Михайлівна – викладач-методист циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Сербай Наталія Володимирівна – викладач циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання.

Протокол від «21» бересне 2026 р. № 1

Голова циклової комісії

Надія САБРАН

Вступ

Успішне вирішення психолого-педагогічних завдань, що стоять перед дошкільними працівниками та інструкторами з фізичного виховання дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти, залежить від рівня їх професійної підготовки, майстерності, загальної культури та фізичної досконалості. Важливу роль у системі підготовки дошкільних працівників в цілому та інструкторів фізичного виховання відіграє педагогічна практика.

Фізкультурно-оздоровча робота в закладах дошкільної освіти повинна бути спрямована на пошук резервів, повноцінного фізичного розвитку дітей. Освітній зміст та виховна спрямованість практики мають на меті не лише забезпечити кваліфікаційну компетентність у збереженні та зміцненні здоров'я дошкільників, але й сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку.

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Практика з додаткової кваліфікації «Інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми зі спеціальності А2 Дошкільна освіта, галузі знань А Освіта.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів ECTS: 2	Галузь знань А Освіта	Вибіркова
Змістових модулів – 2	Спеціальність А2 Дошкільна освіта	
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача освіти – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лабораторні
		32
		Самостійна робота
		28
		Вид контролю:
		Залік
		3-й семестр

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 53 % / 47 %.

3. Мета та завдання практики

Метою практики є формування та розвиток у здобувачів професійних умінь, навичок та професійно значущих якостей особистості, необхідних для успішного здійснення роботи з фізичної культури в ЗДО; поглиблення та закріплення отриманих знань, формування умінь їх практичного застосування при вирішенні конкретних педагогічних завдань фізичного виховання.

Завдання педагогічної практики:

1) забезпечення реалізації на практиці здобутих теоретичних знань, отриманих здобувачами при викладанні основного курсу та дисциплін додаткової кваліфікації, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практичної діяльності;

2) поглиблення усвідомлення місця фізичного виховання у педагогічному процесі закладу дошкільної освіти;

3) формування, вдосконалення у здобувачів практичних умінь і навичок виконання різних видів фізичних вправ, самостійного проведення всіх організаційних форм роботи з фізичного виховання дошкільників та планування своєї роботи, діагностування рівня фізичного розвитку дітей;

4) закріплення, поглиблення і збагачення психолого-педагогічних, методичних і спеціальних знань, їх застосування у вирішенні конкретних педагогічних завдань;

5) застосовування інноваційних технологій з методичної роботи, з організації просвітницької роботи серед батьків;

6) розвиток професійно-педагогічних особистісних якостей (вміння проявляти витримку, педагогічний такт, гуманне ставлення до дітей, культура спілкування тощо).

По завершенню педагогічної практики здобувачі мають оволодіти такими **компетентностями:**

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК16 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку свідомої потреби в регулярних заняттях фізичною культурою.

Програмні результати навчання

РН2 Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН10 Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН18 Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

РН21 Демонструвати уміння організовувати роботу з фізичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку у закладі дошкільної освіти.

4. Програма практики

Змістовий модуль 1. Спостереження і аналіз роботи інструктора з фізичного виховання дітей в закладі дошкільної освіти

1. Ознайомлення з роботою інструктора з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти.

Спостереження і аналіз роботи в I половині дня.

Формувати практичні навички, необхідні для оволодіння спеціальністю.
Організаційна робота.

2. Спостереження і аналіз роботи інструктора з фізичного виховання дітей дошкільного віку в II половині дня. Ознайомлення з документацією. Аналіз плану та обліку роботи. Розподіл обов'язків між вихователем та інструктором з фізичного виховання.

Програма навчально-педагогічної практики передбачає проведення здобувачами різнопланової організаційно-педагогічної та методичної роботи, обумовленої виконанням посадових обов'язків інструктора з фізкультури закладу дошкільної освіти. Самостійному проведенню роботи з фізичного виховання передують ознайомлення з роботою інструктора з фізкультури, а також спостереження і аналіз освітньої діяльності інструктора з фізичного виховання. Здобувач-практикант повинен ознайомитись із планом роботи, яким керується інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти, у бесіді з педагогом виявляти доцільність і відповідність програмі накреслених завдань, обраних форм, методів та прийомів роботи з дітьми.

Спостерігаючи за роботою інструктора з фізичного виховання, здобувач веде щоденник, у якому зазначає всі важливі для аналізу і власного використання аспекти освітнього процесу. Особливу увагу слід звернути на своєрідність організації різних форм роботи з фізичного виховання, обладнання фізкультурного залу, майданчиків, групових приміщень, режим дня та розклад занять у різних вікових групах тощо.

Спостерігаючи освітній процес, здобувач-практикант ознайомлюється з веденням документації інструктором з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти, а також із методичним та дидактичним забезпеченням фізичного виховання в закладі дошкільної освіти.

Форма звіту: щоденник педагогічної практики.

Змістовий модуль 2. Самостійне проведення роботи з фізичного виховання

1. Самостійне проведення фізичних вправ та різних форм роботи з фізичного розвитку дітей.

2. Обстеження рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей.

Спостереження і аналіз освітньої діяльності інструктора з фізичного виховання починає доповнюватися самостійним виконанням здобувачем-практикантом обов'язків інструктора з фізичного виховання. Уже з перших днів практики здобувач повинен долучатися до підготовки необхідного інвентарю до занять та ігор, встановити причини невміння дітей виконувати фізичні вправи. Далі здобувач-практикант організовує зазначені частини освітнього процесу самостійно: різні типи занять з фізичного розвитку, фізкультуру на свіжому повітрі, спортивні свята та розваги, рухливі ігри, спортивні ігри та вправи з дітьми на прогулянці. Він, проконсультувавшись із інструктором з фізичного виховання та методистом, складає детальний конспект освітньої роботи. Заздалегідь, перед початком роботи здобувач-практикант подає для затвердження методисту і

інструктору з фізичного виховання конспекти, готує необхідний інвентар. Готуючись до проведення різних форм роботи з дітьми, здобувач удосконалює навички роботи з методичною літературою, наочними посібниками, вчиться аналізувати отриману інформацію, адаптувати її до рівня розвитку дітей відповідної групи. Кожна форма роботи, проведена здобувачем-практикантом, обговорюється із інструктором з фізичного виховання та методистом, які її оцінюють, фіксуючи отримані бали у журналі обліку роботи здобувачів під час навчально-педагогічної практики. Здобувач-практикант також активно долучається до створення наочних матеріалів, добору методичних матеріалів. Усю проведену самостійно роботу здобувач-практикант фіксує в щоденнику, вчиться аналізувати власну діяльність, об'єктивно оцінювати її.

На завершальному етапі практики здобувачі повинні провести обстеження рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей, використовуючи діагностичні методи, визначити і проаналізувати кількісні та якісні показники розвитку рухів і фізичних якостей у дітей, скласти таблиці, графіки тощо.

Форма звіту: конспекти проведення різних форм роботи з фізичного виховання, індивідуальної роботи; щоденник педагогічної практики.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Денна форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекц.	сем.	практ.	лаб.	с. р.
Змістовий модуль 1. Спостереження і аналіз роботи інструктора з фізичного виховання дітей в закладі дошкільної освіти						
Тема 1. Ознайомлення з роботою інструктора з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти. Спостереження і аналіз роботи в І половині дня.	4				2	2
Тема 2. Спостереження і аналіз роботи інструктора з фізичного виховання в ІІ половині дня.	4				2	2
Разом за змістовим модулем 1.	8				4	4
Змістовий модуль 2. Самостійне проведення роботи з фізичного виховання						
Тема 3. Самостійне проведення фізичних вправ та різних форм роботи з фізичної культури.	46				26	20

Тема 4. Обстеження рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей.	6				2	4
Разом за змістовим модулем 2.	52				28	24
Разом за 3-й семестр.	60				32	28
Разом годин за навчальним планом	60				32	28

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз планів роботи інструктора з фізкультури.	4
2	Підібрати лічилки, мирилки, народні ігри.	2
3	Записати тематику індивідуальних та групових бесід і консультацій для батьків.	4
4	Підібрати музичні композиції, які можна використати під час проведення занять, фізкультурних свят.	3
5	Підготовка та написання конспектів залікових форм роботи з фізичного виховання.	6
6	Аналіз результатів обстеження рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей.	4
7	Оформлення щоденника практики. Підготовка до звітної конференції.	5
	Разом	28

Критерії оцінювання роботи практикантів

При оцінюванні результатів педагогічної практики враховується:

- рівень професійно-педагогічних умінь;
- прояв професійно-значущих якостей особистості: дисциплінованість, організованість, доброзичливість, врівноваженість, любов до дітей тощо;
- якість виконання усіх завдань практики;
- рівень виявлення творчості;
- рівень педагогічного аналізу і рефлексії;
- якість звітної документації.

Форми звітності здобувача про практику:

Оформлення і подання звітної документації:

- щоденника педагогічних спостережень;
- конспектів залікових занять;
- конспектів залікових спортивних свят та розваг.

7. Методи навчання

1. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється керівником практики впродовж проходження здобувачами освіти практики в закладі дошкільної освіти шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 3-ому семестрі.

9. Критерії оцінювання практики:

Оцінка «**відмінно**» ставиться, якщо здобувач під час практики проявив дисциплінованість, на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері фізичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, грамотно склав індивідуальний план, намітив конкретні шляхи його реалізації; на високому професійному рівні проводив заняття та інші форми роботи з фізичного виховання, використовуючи широкий арсенал методів та прийомів; змістовно підготував свято, розваги; повністю виконав завдання практики та акуратно оформив звітну документацію.

Оцінка «**добре**» ставиться, якщо здобувач освіти проявив дисциплінованість та акуратність у роботі, любов до дітей та професії, виконав всі пункти індивідуального плану, проте не досить ефективно застосовував здобуті знання, уміння та навички, потребував допомоги інструктора з фізичного виховання, допускав помилки під час проведення занять і інших форм та видів фізичних вправ; вчасно оформив та подав на перевірку звітну документацію.

Оцінка «**задовільно**» ставиться, якщо здобувач освіти виконав програму практики, але в реалізації завдань всестороннього виховання допускав помилки, недостатньо ефективно застосовував теоретичну і методичну підготовку у проведенні занять і інших форм та видів фізичних вправ; не зумів налагодити належного контакту з дітьми, несвоєчасно і неякісно оформив звітну документацію.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться, якщо здобувач освіти проявив порушення дисципліни, без причин пропускав практику; виявив недостатній рівень фахової підготовки; неефективно використовував методи і прийоми виховання, не проводив на належному рівні загальні заходи; не зумів налагодити належного контакту з дітьми та вихователями; не представив звітної документації практики на перевірку і рецензування.

10. Методичне забезпечення

- робоча програма практики;
- зразки конспектів занять з фізичного розвитку, рухливих ігор, спортивних свят та розваг, піших переходів, спортивних ігор, загальнорозвивальних вправ тощо;
- методичні рекомендації щодо виконання завдань з обстеження рівня фізичного розвитку та рухової підготовленості дітей у закладі дошкільної освіти;
- документація інструктора з фізичного виховання закладу дошкільної освіти;
- навчальні посібники.

11. Рекомендована література

Основна

1. Вільчковський Е., Курок О. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : підручник. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2017. 467 с.
2. Вільчковський Е., Курок О. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : підручник. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2019. 467 с.
3. Вільчковський Е., Курок О. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. 3-тє вид., стер. Суми : Університетська книга, 2025. 428 с.
4. Вільчковський Е., Денисенко Н., Шевченко Ю. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку : Навчально- методичний посібник. Тернопіль : Мандрівець, 2011. 128с.
5. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навчальний посібник / Загородня Л., Тітаренко С., Барсуковська Г.; за заг.ред. Л. Загородньої. Суми : Університетська книга, 2018.
6. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навчальний посібник / Загородня Л., Тітаренко С., Барсуковська Г.; за заг.ред. Л. Загородньої. Суми : Університетська книга, 2024. 272с.
7. Фізкультурні свята та розваги у дошкільному навчальному закладі/Упорядник Н. Сабран. Кременець : ВЦКОГПА ім. Тараса Шевченка, 2018. 112с.

Допоміжна

1. Витоки здоров'я дитини: Навчально-методичний посібник до базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі». Денисенко Н., Лупінович С, Михайліченко А., Лиходід Л. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 156с. (Фізичний розвиток).
2. Денисенко Н. Формування у молодших дошкільників основ свідомого ставлення до власного здоров'я : навчально-методичний посібник. Київ : Наш час; Харків : Ранок, 2010. 95с.
3. Єфименко М. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 52с.
4. Лохвицька Л. Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 120 с.
5. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей молодшого дошкільного віку [Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук] За заг. наук. ред. Т. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
6. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку [Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О.Хартман,

А. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. Лист МОН України № 22.1/12-Г-210 від 16.04.2019

7. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку [Н. Гавриш, Т. Панасюк, Т. Піроженко, О. Рогозянський, О. Хартман, А. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 82 с.

8. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. Білан, Л. Возна, О. Максименко та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.

9. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / Аксьонова О., Аніщук А., Артемова Л. [та ін.]; наук. кер. О. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 488с.

Інформаційні ресурси

1. Завдання, засоби і форми фізичного виховання дошкільників — fizvosp.org.ua/article.php/20090826141606171.

2. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

3. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія. URL: <http://www.kogpi.edu.te.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>

6. Національна бібліотека ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Пошук по українському вебу, конференціях. URL: <http://www.el.visti.net>

8. Роль рухливих ігор в забезпеченні здорового способу життя дитини — <http://ukrref.com.ua/?id=NTIxOA%3D%3D>.

9. Роль рухливої гри в розвитку основних рухів у дітей молодшого дошкільного віку — <http://sprosimam.org.ua/a/rol-rukhливої-gri-v-rozvitku-osnovnikh-rukhsv-u-ditei-molodhogo-doshkilnogo-viku>.

10. Рухливі ігри — http://abetka.ukrlife.org/g_rukh.htm.

11. Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка. URL: <https://kogpa.edu.ua/uk/fakhovyi-koledzh>.

12. Фізичне виховання дітей влітку — dnz71.edu.vn/ua/news/34.html.